

XXXII. évfolyam

Főszerkesztő: Dr. MARTON ERNŐ
A szerkesztésért és kiadásért
felelős: SCHÜN DEZSŐ
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TEL-AVIV, SCHLESINGER-U. 9
Telefon: 29 - 98

מזרח חדש
(אור קלט)

הנהגת המערכת: משה קראמר
העורך: ד"ר א. מרטון
המחיר: דוד שן
המשרד: המשרד החדש
תל-אביב, רחוב שלזינגר 9

Dr. Evatt Jeruzsálem nemzetközivé tételéhez köti Izrael felvételét az UNO-ba

Az állandó bizottság 10 szavazattal 3 ellen a közgyűléshez utalta Izrael felvételi kérését

Lake-Success (—): Az UNO közgyűlése állandó bizottsága elhatározta, hogy Izrael felvételi kérését közvetlenül a közgyűlés plénuma elé terjeszti. A javaslatot 10 szavazattal 3 ellenében fogadták el. Anglia, Libanon és Perzsa szavaztak a javaslat ellen, Belgium pedig tartózkodott a szavazástól. A határozat mellett szavazott az Egyesült Államok, Oroszország, Lengyelország, Kanada, Chile, Kína, Franciaország, Mexikó, Panama és Ausztrália.

A bizottság tárgyalásán Mexikó terjesztette be azt a javaslatot, hogy Izrael kérvényét közvetlenül a közgyűlés elé terjesszék. A mexikói kiküldött véleménye szerint a Biztonsági Tanács javaslata után már a közgyűlésnek kell közvetlenül foglalkoznia a kéréssel, anélkül, hogy előbb a politikai bizottság foglalkozzék vele.

Sir Alexander Cadogan, Anglia UNO-megbizottja kérte, hogy tartsák be az elfogadott procedurális szabályokat és a kért terjeszték a politikai bizottság elé. A libanoni delegátus a javaslat fölötti tárgyalás elhalasztását javasolta. A libanoni kiküldött ezt az indítványát azzal indokolta, hogy az UNO békéltető bizottsága még nem tett jelentést munkájáról, sőt, olyan jelentések is érkeznek, hogy a bizottság egyáltalán nem halad előre munkájában.

Austin amerikai delegátus kifejtette, hogy a libanoni delegátus által felvetett kérdések nem tartoznak az állandó bizottság hatáskörébe.

Az Egyesült Államok kormánya támogatja az indítványt, hogy Izrael felvételi kérését közvetlenül a közgyűlés plénuma elé utalják.

Dr. Evatt, az állandó bizottság ausztráliai elnöke emlékeztetett arra, hogy már 5 esetben megtörtént, hogy a felvételi kéréseket a politikai bizottság megkerülésével juttatták a közgyűlés elé. Malik szovjet delegátus is a mexikói javaslatot támogatta, azzal az indoklással, hogy a palesztinai kérdést már az UNO közgyűlése és a Biztonsági Tanács is részletesen letárgyalta.

A hozott határozat alapján valószínű, hogy az UNO-közgyűlés Izrael felvételi kérését már a hét első napjaiban tárgyalás alá veszi.

Dr. Evatt meglepő akciója

Lake-Success (—): UNO-körökben valószínűnek tartják, hogy Ausztrália akcióit fog indítani annak érdekében, hogy Jeruzsálem jövőjét tisztázzák, még mielőtt Izrael véglegesen felvenné az Egyesült Nemzetek tagjainak sorába. Egyes delegációk körében növekvő nyugtalanság észlelhető, mert Izrael még sem miféle végleges biztosítékot nem adott arra nézve, hogy aláveti magát a tavalyi UNO-közgyűlés ama határozatának, amely nemzetközi igazgatás alá kívánja helyezni Jeruzsálemet és intézkedik az arab menekültek visszatelepítéséért.

Dr. Herbert Evatt ausztráliai külügyminiszter, aki a jelenlegi UNO-közgyűlés

elnöke, erre vonatkozó felfogását ezen a héten nagyszámú zsidó halgatóság előtt fejtette ki a cionista-barát „The Nation” című magazin által rendezett díszdebaten. Dr. Evatt ezen az összejövetelen nyomatékosan hangsúlyozta, hogy Jeruzsálemet nemzetközivé kell tenni és a menekültkérdést is meg kell oldani.

Az esemény pikantériája, hogy ezen a díszdebaten Moshe Sárét, Izrael külügyminisztere is jelen volt, mint meghívott vendég.

Sárét Izrael békeakaratóra

New-York (—): A The Nation című magazin által rendezett díszdebaten Moshe Sárét, Izrael külügyminisztere is felszólt. „Egyetlen nép sem irtózik annyira az új háborútól — mondotta Sárét — mint a zsidó nép. Bármilyen ellenségeskedésnek a világszinten azonnali kiiktatása lesz a közelkeleti térségre és így Izraelre is. Izrael számára parancsoló szükségesség, hogy ember- és tőkebevándorlás révén erősödjék, ez pedig csak egy békés, stabil világban valósítható meg. Eppen ezért Izrael mindig a békeszerető népek sorában lesz található.”

A továbbiakban Sárét kifejtette, hogy a zsidó hadsereg és nem a Biztonsági Tanács volt az, amely a döntés órájában megmentette az UNO erkölcsi presztízsét Palesztinában az összeomlástól. Mégis elismeri, hogy az UNO színepe döntő befolyással volt Izrael jövőjére.

A sziriai diktátor fenyegeti és meg is nyugtatja Izraelt

Husni Zaim szerint Sziria békében és jószomszédi viszonyban akar élni Izraellel

Pénteken tartották meg Sziria és Izrael között a fegyverszüneti tárgyalások második ülését. Egy órai tanácskozás után a sziriai delegáció tagjai közölték, hogy nem tudják az ülést folytatni, mert túlságosan fáradtak. A sziriaiakat elfrasztotta az a vizsgálat, amelyet a sziriai határcsúcsok miatt kellett levezetniük.

Az UNO-tisztekkel folytatott beszélgetések során az izraeli delegáció kijelentette, hogy hajlandó a sziriai delegációval kedden ugyanazon a helyen folytatni a tárgyalásokat, ha a sziriai hadsereg visszavonul a 223-as magaslétról, amely igen fontos stratégiai pont Mismár Haddád mellett.

Az UNO-tisztszemlék és az izraeli megbizott vasárnap folytatják megbeszéléseiket a kérdésben. Riley tábornok szombaton Ros-Pinából Damaszkuszba repült és érintkezést keresett kormánykörökkel a felmerült ellentétek tisztázására.

A sziriai hadsereg nem fél

Damaszkusz (—): Husni el-Zaim, Sziria katonai diktátora tegnap a Reuter tudósítójának nyilatkozatot adott, amelyben többek között kijelentette, hogy Sziria nem hajlandó fegyverszüneti tárgyalásokat folytatni Izraellel a zsidó fegyverek fenyegetése alatt. Sziriának — mondta Zaim tábornok — ma 32 ezer emberből álló, jól felszerelt hadserege van, amely meg tudja védeni a sziriai népet. Ez nem az 5 hónap előtti sziriai hadsereg, hanem egy újjászülött hadsereg, amely nemcsak fegyvermelletten engedelmessé teszi a parancsnokait, de szereti is ezeket a parancsnokokat. Ha a zsidók háborút kezdenek ellenük, nagyon kellemetlen meglepetés fogja érni őket. Ha nem hisznek ennek az állításnak a zsidók, ám próbálják meg.

A zsidó haderőknek a sziriai vonalakba való beszivárgásáról Zaim kijelentette: „Mi nem értjük az erőszak nyelvét. Mi békét és jószomszédi viszonyt akarunk Izraellel, de csak az egyenlőség alapján.” Zaim kijelentette még, Sziria együtt fog működni az arab ligával nemcsak a zsidókkal kapcsolatos kérdésben, hanem az arab világot érintő összes ügyekben.

Arra a kérdésre, hogy pályázik-e a köztársasági elnöki székre, Zaim ezt mondta: „Ha ez lesz a nép akarata, akkor vállalni fogom az elnökséget.” A letartóztatásban levő köztársasági elnök és miniszterelnök sorsára nézve kijelentette, hogy ezek az új parlament megválasztásáig mindenképpen fogságban maradnak és sorsukról a parlament fog véglegesen dönteni.

Abdallah mosakszik az arab vezetők előtt

Amman (—): Abdallah fogadta szombaton a somroni arab vezetők küldöttségét és kijelentette előttük, hogy Anglia és az Egyesült Államok nyomást gyakoroltak rá és kormányára, hogy az Izraellel való fegyverszünet feltételeit elfogadja.

A küldöttségben résztvettek Söchem, Jenin, Tul-Karem és Kalkilla polgármesterei is, akik tiltakoztak az ellen, hogy termőföldeket és több arab falut adtak át a zsidóknak. Abdallah megmagyarázta nekik, hogy a fegyverszüneti egyezmény csakis katonai szempontok alapján jött létre és nem jelent még politikai megoldást, vagyis az egyezmény területi rendelkezései nem véglegesek.

A polgármesterek látogatását az arab háromszög városában és falvaiban nagy tüntetések előzték meg. A polgármesterek kifejtették a király előtt, hogy a hangu-

lat ezekben a városokban igen feszült, az elkéseregés nagy és ez komplikálhatja a helyzetet. Időközben az arab légő fokozatosan veszi át azokat a hadállásokat, amelyeket a fegyverszüneti egyezmény számára biztosított. Az iraki csapatok az első vonali pontokról gyűjtőhelyeikre vonultak vissza. Ammani jelentés szerint cáfolják, hogy Abdallah, az iraki régens és Husni Zaim sziriai diktátor a közeljövőben találkozni fog.

Az arab államok elismerik az új sziriai rendszert

Kairó (—): Az egyiptomi sajtó jelentése szerint az egyiptomi kormány rövidesen el fogja ismerni az új sziriai kormányt. A lapok értesülései szerint Husni el-Zaim biztosította az egyiptomi kormányt arról, hogy a damaszkuszi államcsíny kizárólag belpolitikai okokra vezethető vissza és nem volt bevezető lépése a Nagysziriai államterv megvalósításának.

Irak és Transzjordánia már elismerték az új sziriai rendszert és ez a két állam rövidesen helyreállítja a megzavart katonai és gazdasági kapcsolatokat Szíriával.

A Szovjet vétót emelt Délkorea UNO-tagsága ellen

Lake-Success (—): A Biztonsági Tanács pénteki ülésén újra napirendre került Délkorea kérdése. A tanács 9 tagja a felvételt mellett, Oroszország és Ukrajna ellene szavazott. Oroszország vétója újabb megakadályozta Délkorea felvételét. Ez a harmincadik eset, amikor Oroszország a Biztonsági Tanácsban vétót emelt.

Katasztrófa fenyeget az építkezési fronton

Dr. Moshe Krämer a Haareben melyreható tanulmányban ismerteti a lakóhiány és az építkezés válságának okait, méreteit és következményeit, különös tekintettel az olék elhelyezésének problémájára. A cikk első részét az alábbiakban adjuk.

Az alijja elárastotta az országot. Ugy jött, olyan elementáris erővel, mint a medréből kicsapott folyam. Az alijja-láz egész hitközségeket kerített hatalmába. Ha Románia felfüggesztené a kiutazási tilalmat és a magyar alijja utjából elhárulnának az akadályok, az olék száma további tízezrekkel szaporodna minden hónapban. A zsidó állam kikáltása és az ország kapuinak minden zsidó számára való megnyitása rejtett lelki rugókat hozott mozgásba. Generációk vágyakozása öltött testet. S habár senki sem hitte, hogy ezek a néplelek mélyén szunnyadó vágyakozások a mi napjainkban valóra válnak, mégis hírtelen és meglepetésszerűen úgy kezdtek magyarázni, mint az azonnali megváltás ígértét. És a nagy néptömegek jöttek, jönnek és továbbra is fognak jönni.

Az alijja tempója meglepte a jisivut. Csak most kezdi megérteni — sokan még ma sem értik — milyen erkölcsi és gyakorlati kötelezettséget ró ez az iram a jisivra és az egész zsidó népre. A mandatórius hatalom idején, miközben a bevándorlásért való harc folyt, a klita-probléma nem látszott időszerűnek és ha mégis felmerült a kérdés, azzal intézték el, hogy tulajdonképpen nem is létezik ilyen probléma, mert minden bevándorlási hullám megával hozza a klitához szükséges eszközöket is. Példaként hozták fel az 1933-36-os európai állijját, amely viszonylag könnyen és zökkenésmentesen illeszkedett bele az ország gazdasági életébe. Az állam kikáltása után a háború kötötte le a jisiv figyelmét, de még azelőtt az arabok menekülése is hozott bizonyos könnyítéseket — ha csak átmenetileg is — az új olék elhelyezése és telepítése terén. Most, hogy befejeződtek a harcok és az arabok által elhagyott helyek benépesedtek, a klita problémája a legsúlyosabb formában felmerült. Minden érkező hajó, melynek érkezésén új olék vannak, csak súlyosbítja a helyzetet. Eddig azzal lehetett érvélni, hogy a klita-kérdés elhanyagolása kollektív bűn és mindannyiunknak külön-külön része van benne. Most különváltak az utak. Ma látjuk a feladat nagyságát és kötelességünk megköveteli a jisivtól és kormányától, hogy az összes rendelkezésre álló erőket állítsák e feladat szolgálatába. Az, aki még ma sem akarja meglátni a való helyzetet, megbocsáthatatlan bünt követ el az olékkal és az egész néppel szemben.

A miniszterelnök programbeszédében közölte nagy tervét: négy esztendő leforgása alatt a kétszeresére kell, hogy emelkedjék az ország lakosságának a száma. Más szavakkal ez azt jelenti, hogy ebben az időszakban hétszáz ezer új olé fog érkezni az országba, vagy évi átlagban 175 ezer. A jelenlegi tempó mellett nemcsak, hogy elérjük ezt a számot, hanem túl is lépünk azt. Habár feltételezhető, hogy a menekültábrók kiürítése után és annak utána, hogy a kelet-európai államokban élő zsidók — akik kormányától kiutazási engedélyt kapnak — alijjáltak, a bevándorlás irama lelassul. De mondjuk, hogy a kormány programja megvalósul — vajon számot adott-e magának valaki arról, mit jelent ennek a programnak a megvalósulása? Ha felelősséggel nyulunk a kérdéshez, akaratlanul is az alábbi következtetésre jutunk: a lakosság lélekszámának a megkétszerezése feltételezi a jisiv sikun-lehetőségeinek és jövedelmi forrásainak a megkétszerezését — a nagy alijja előtti időszakhoz hasonlítva. Mert az oléknak csak kis hányada bír a meglévő jisiv keretében elhelyezkedni. A lakosság megduplázása azt jelenti, hogy építenünk kell olyan városokat, mint Tel-Aviv és Jeruzsálem, építenünk kell még egy olyan költöt, mint a haifai, építenünk kell további kolóniákat Petach Tikva, Natania

stb. mintájára, további gyarakat „Shemen”, és „Ata” arányainak megfelelően, további mezőgazdasági telepeket, mint amilyen Dagania, Ejin, Charod és Nahallal. Ilyen arányban kell fejlődnie egész gazdasági konstrukciónknak.

Mi kell az alijja befogadáshoz? Akár csak a háboruhoz: pénz, pénz és harmadszor is pénz. Másodsorban kell munkaadó. Csak azután merülnek fel a szervezés és a módszer különböző problémái. Ezek a kérdések nagyon fontosak, de másodrendűek. (Mert nincs semmi értelme annak a vitának, hogy mi jobb, a készen álló ház, vagy az a ház, ami saját produkcióból épül fel — ha még egyáltalán nem tudom, vajon lesz-e pénz az építkezéshez.)

Beszéljünk tehát csak a tőke és a munkaerő problémájáról. Hogy a kalkulációt egészen leegyszerűsítsük, beszéljünk a klitának csak az egyik oldaláról: az építkezésről. Tudnunk kell persze, hogy az építkezés a klita egyik legfontosabb problémája, de nem szabad azonosítani magával a klitával. Van a tőkének más szerepe is. Fokozni kell a termelést — az ipart, mint a mezőgazdaságot — bővíteni kell a közlekedési hálózatot, építeni kell az országutakat, kikötőket és hasonlókat. E pillanatban nem foglalkozunk ezzel.

Tegyük fel még, hogy a kormányprogramban említett 700.000 olé közül 200.000 sikunhoz jut az arabok által elhagyott helyeken, kibucokban, vagy a meglévő városokban. Ezek tehát nem volnának rá utalva az új építkezésre. Mégis körülbelül félmillió új olé marad fedél nélkül. Tegyük még azt is fel, hogy három lakásnak van szüksége egy lakás-egységre, akkor is kénytelenek leszünk négy esztendő leforgása alatt 170 ezer lakás-egységet felépíteni, vagyis 40—50 ezret évente. Az építkezési szükségletnek ez csak az egyik része. Mert nem lehet ilyen arányban építeni lakás-egységeket megfelelő középületek nélkül. Szükség van iskolára, kórházra és minden más hasonló középületre. Ha építkezési egységek formájában fogjuk kifejezni ezt a szükségletet, nyugodtan hozzácsaphatunk még évi 10.000 egységet. Az olék szükséglete építkezésben évente eléri tehát az 50—60 ezer lakás-egységet. Ugyanabban az időszakban feltétlenül építkezni kell a meglévő jisuv számára is. Nem lehet azt mondani, hogy ez idő alatt a meglévő jisuv számára szünetelni fog az építkezés. Tudjuk, hogy ez a jisuv, melynek természetes szaporulata elég nagy, szűk és túlszűfolt lakásokban él. Azután: ha fokozni akarjuk a termelést, további gyarakat kell építenünk és ha fejleszteni akarjuk a turisztikát, újabb szállodákat kell felépíteni. Es szükség van további kórházakra, iskolákra, középületekre stb. A meglévő jisuv építkezési szükségletét nehéz felértékelni. De megközelítjük a valóságot, ha azt mondjuk hogy ez a szükséglet körülbelül a fele az új olé építkezési szükségletének. Már most, ha lakás-egységben fejezzük ki magunkat, a végleges számadatoknál az derül ki, hogy az elkövetkezendő négy esztendőben 75—90 ezer lakás-egységet kell építenünk évente.

Az Amidar nevű cég, mely az állami intézmények megbízásából hajtja végre az olék részére történő építkezéseket, 875 fontot irányoz elő minden egyes lakás-egység költségeire. A fentemlített általános építkezés számára szükségünk van tehát évi 70 millió fontra. Egy építőmunkás átlagban másfél lakás-egységet épít évente. Szükség van tehát 50—60 ezer építőmunkásra.

Ez a mi számításunk. Nem állítjuk azt hogy ez hajszára pontos. De nem is ez a lényeg. Az általános kép egyáltalán nem változik azáltal, hogy tévedtünk néhány millió fonttal, vagy néhány ezer munkással. A kormány becslése szintén ezen a sikon mozog. Néhány nappal ezelőtt jelentette ki a miniszterelnök, az építőmunkások képviselői előtt, hogy 50.000 munkásra van szükség. Ez a szám, amit mi megállapítottunk.

A szükséglet kérdése tisztázva van. Es mi a valóság? Az Amidar cég, amely az olé-építkezéseket összpontosítja, 5 millió font vagyonnal rendelkezik. Tervbevette 15 ezer lakás-egység felépítését, ebből 6 ezer kész import-ház és 9 ezer a helyszínen épül fel. Mésfajta te rvekről és építkezésekről nincsenek számadatok.

Az egész országban e pillanatban 7 ezer építőmunkás van. Feltevéseink szerint 10.500 lakás-egységet képesek felépíteni egy évben.

A szükséglet és a lehetőség között kettős szakadék tátong. Az első: az építkezés finanszírozásához szükséges 70 millió font — és a meglévő tőke. De nem kevésbé áthidalhatatlan az a másik szakadék, amely a munkaerő kérdésében fennáll. A feladat tehát olyan tervet kidolgozni, amely egyidejűleg oldhatja meg mind a két problémát. Ha nem bírjuk

HÉBER TANFOLYAM

Reszne. — Kilencedik lecke

Favágás. Ponto-udapest. (—) A magyar Művelődési Front végrehívatos favágók, — ar Mátvás helyekell rétegeződnök —, hánvel elhannak a favágásra, ha primitív eszközökkel végzik.

Tanfolyamunk célja (és ezt elmondtuk a beharangozó cikkben is), hogy az olvasó lassan és fokozatosan tanulja meg a héber nyelvet. Ezért fektetünk súlyt a memotechnikára, vagyis támpontokat nyújtunk az olvasónak, hogyan rögzítse meg az anyagot és ami a kezdeti stádiumban még fontosabb — hogy megismerkedjék a héber nyelv szellemével.

Megnyugtattuk az olvasót: lassan sor kerül mindenre. A legközelebbi leckékben elmegyünk vele lakást keresni, elkisérjük a fűszereshoz, a munkaközvetítőhöz, felszállunk vele az autóbuszra. A módszer kiterjed a mindennapi élet minden megnyilatkozására. Csak türelemmel kell követni az utat, amelyen elindultunk.

Van egy rövid héber szó, mely úgy hangzik, hogy „cár”. Azt jelenti: szűk, szűkös.

A Templom idején nagy turistaforgalom volt Jeruzsálemben. Unnepek idején a nép apraja-nagyja a fővárosba zarándokolt. Nagy élmény volt ez a zarándoklás — és kötelesség. Vallási paranás. Es a Misna szerint mégsem fordult elő, hogy egy zsidó azt mondta volna „cár li hámakom” — szűk számomra a hely, nincs hol megszállnom Jeruzsálemben. A Misna tanúsítványa szerint két-három-ezer esztendővel ezelőtt több szervező-készséget mutattak az emberek a világnak ebben a csúcsokban, mint manapság.

A cár szó ellenséget is jelent. Mert aki engem szorongat, az az ellenségem.

A héber nyelv klasszikus voltára jellemző, hogy ezt a szócikát különböző módon kombinálja. „Lév” szívet jelent.

(Ugy is mondjuk, hogy „léváv” — ilyen formában benne van a Hatikva első sorában.) „Cár-lév” fősyényt, fukart jelent. „Ajin” (szem) — „cár-ajin” azt jelenti, hogy irigy. Es ha „moich” agyat jelent (korruptálva majech), a „cár” kombinációval ostobát, helyesen szükagyut jelent. Kenyérrel kombinálva (lechem cár) azt jelenti, hogy száraz kenyér.

Cár-ból lett a „cára”: baj, nyomorúság. Abban az időben, amikor a többnejűség divott, az első asszony volt a feleség, a második asszonynak, akit a férj hozott a házhoz, az volt a neve, hogy „cárd”. A héber ezzel azt akarta kifejezni, hogy ez a második asszony szűké tette az első asszonynak a helyét. A szó eredeti jelentőségét rég elfelejtettük, de az, ami e szó körül nemzedékek során lerakódott, teljes egészében fennmaradt. Cárá, többes-számban carot. Hej, milyen cöreszre vagyok...

Befejezésül egy kis nyelvtan: A betű alatt álló két pontnak (:) s'vá a neve. Annak a jele, hogy a betűnek nincs külön hangja: vagy az előtte levő, vagy az utána levő betűvel hangzik. Kétféle s'vá létezik. Az egyik neve „s'vá nách”, ami azt jelenti, hogy az a betű, amely alatt ez a s'vá áll, az előtte levő betűvel hangzik.

A másíknak az a neve, hogy „s'vá ná”. Nun, ajin. Ná mozgást jelent. Ná v'nád azt jelenti, hogy földönfutó. Káint, az első testvérgyilkost sújtotta ez a szörnyű átok: ná v'nád.

A s'vá ná azt jelenti, hogy az a betű, amely alatt ez a s'vá áll, az utána levő betűvel hangzik. Jál-dá, (leánygyermek). A „lámed” alatt levő s'vá neve „s'vá nách”, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy ez a betű, a lámed az előtte levő jud-dal hangzik. „M'nórá” (lámpa) szótagolva: m'nó-rá. A „mem” alatt levő s'vá — s'vá ná, ami azt jelenti, hogy a „mem” az utána következő „nun” betűvel hangzik.

A legfelső bíróság törvénytelennek minősítette 13 rendőrtiszt elbocsátását

Kihallgatás és védekezési lehetőség nélkül senkit sem lehet állami szolgálatra méltatlannak minősíteni — állapítja meg az ítélet

A jeruzsálemi legfelső bíróság kihirdette ítéletét azoknak a rendőrtiszteknek a felelőssége tárgyában, akik az állami szolgálatból való elbocsátásuk ellen folyamodtak fel. A bíróság elfogadta 13 rendőr és rendőrtiszt felelősségét. Az ítélet indokolásában, amelynek felolvasása több mint egy óráig tartott, M. Zamora legfelső bírósági elnök megállapította, hogy a felmondásokat „minden mérlegelés nélkül” és azokkal a szabályokkal szöges ellentétben hozták meg, amelyeket maga a kormány állapított meg a volt mandátum-kormány alatti tisztviselők helyzetének felülvizsgálására kiküldött bizottság részére. A legfelső bíróság kifogásolja, hogy az aktacomókat tanulmányozó kormánybizottságok a tiltott tartás indokolásával nem engedte

meg az elbocsátott tisztviselőknél, hogy igazolják magukat, vagy, hogy érveket hozzanak fel elbocsátásuk ellen. Kiemeli az ítélet, hogy Szofer és Mogilnik rendőrtisztek kihallgatásukat kérték, de ezt a kívánságukat nem teljesítették. Még abban az esetben is, ha a bizottságot tiltott tartás kötelezi, nem lehet megtagadni az ellenőrzött tisztviselőktől a védekezési jogát. A legfelső bíróság nézete szerint a vizsgálóbizottság döntése nem kötelező a kormányra, mert annak döntéseit csak javaslatoknak tekintheti. A kormány ezzel szemben parancsnak tekintette ezeket a javaslatokat.

Leviczky és Nachumovszky ügyvédek kérésére a legfelső bíróság kötelezte a kormányt a perköltségek megfizetésére.

41 ezer új olé telepedett le az év első három hónapjában

Április elejéig 81 ezer olé érkezett az országba, akik közül még 42 ezer van táborokban

A Szochnut rendes heti jelentése szerint az április 2-ikával végződő héten 6576 olé érkezett az országba, az európai országokon kívül Adenből, Afganisztánból és Sanghájából is. 1949 első negyedében 81.149 olé érkezett az országba, közülük több mint 10 ezer repülőgépen. Az átmeneti olétáborok befogadóképességét a múlt héten 55 ezerre növelték. Tel-Aviv mellett, Abu-Kabirnál ideiglenesen lakóhelyül szolgáló tábor épül olyan rendszer

szert, amelyet Salameh falunál már megkísérlettek. Itt 300 családot helyeznek el. Ezen a héten 40 családot telepítettek le Jeruzsálemben, 17-e t Beér-Sevában, és 25-öt Luddon. Több száz új olé telepítettek le az elhagyott arab falvakban és hisztadruti szövetkezeti falvakban. Az eddig a narancsszedésnél foglalkoztatott új olék most az arab falvak rendbehozatalán dolgoznak és más kézmunkálatoknál is foglalkoztatják őket. Az elhagyott falvakban megkezdtek kisegítő gazdaságok létesítését is.

Az olétáborokban ezidő szerint 42.620 ember tartózkodik, tehát 40 ezer embert helyeztet el a Szochnut lakásokban — főleg az arab falvakban — az év első három hónapjában.

A Szochnut vezetősége elhatározta továbbá, hogy a táborokban lévő új olék közül 40 ezret a városok és falvak szom

szódságában sátrakban helyeznek el. A Szochnut illetékes szervei már megkezdtek az előmunkálatokat. Egy család elhelyezésére alkalmas sátor felállítása 130 fontba kerül. Remélik, hogy ilyen módon 10—12 ezer család fog elhelyezést nyerni.

A letelepítésnek ezt a módját a Szochnut átmeneti megoldásnak tekinti. Az olék addig fognak sátrakban lakni, amíg elkészülnek az Amidar társaság által épített házak. Ennek a sátor-telepítésnek további célja, módot adni az oléknak, hogy saját ellátásukról gondoskodjanak, ahelyett, hogy a Szochnut klita-osztályának a terhére essenek.

FOTO ALEXANDER HAIFA HERZL 2

III. emelet. Lifthaszználhat!
Gyermekfelvételekben specialista!
Magyarajku olék foto-cikkeik értékesítésénél forduljanak bizalommal hozzám. Felvilágosítás és becslés díjtalan.

UJDONSÁG!

a sodronyos vaságyak készítésében és minőségében a 4476-os PATENT, NEM SZAKAD AZ ÁGYNEMŰJE.
Kapható a készítőnél:

SZÉLL IZRAEL-nél

T. A. Akiva Aeger 6. Tachana Merkazit mellett. — Kérje minden szaküzletben.

STERN KÁVÉ

legzamatosabb minőségű, naponta friss pörkölés
כשר של פסח
Tel-Aviv, Hacarmel 11

Modern fűzők és melltartók

BARZILAY SZALON
Lilienblum u. 25. III. emelet

SZINHÁZ-MOZI

SZINHÁZAK MŰSORA

Vasárnap
CION: Egy közlegény története.
OPERA: A szevillai borbély (Tel-Aviv)
OHEL: Asszonyok kolchoza (katona-előadás valamelyik táborban).
FILHARMONIKUSOK: munkáshangverseny B-sorozat.

Hétfő
HABIMA: Bearvot Hanegev (Tel-Aviv).
TEATRON KAMERI: A kertekben (bemutató, Tel-Aviv).
OHEL: A boszorkány (Tel-Aviv).
FILHARMONIKUSOK: Munkáshangverseny G-sorozat.

MOZIK MŰSORA

TEL-AVIV:
ALLENBY: A coloradoi férfi.
EDEN: Mindent a nőkért (Bring on the girls).
ESTHER: Hosszu az ut (Long is the road).
MIGDALOR: Ez az utca a határ (Ulitsa Granicza)
MOGRABY: Eletünk legszebb éve (The best years of our lives).
OFIR: Bel Ami magánélete
ORION: Robin Hood kalandjai.
SHDEROT: A lélek mélysége (Undercurrent).

HAIFA:
ARMON: A nagy Aurora.
EN-DOR: Nyári zivatar.
ORAH: Nemzeti sorsjáték (National Velvet).
ORION: Fel az égig.

JERUZSALEM:
EDEN: Erre haladtak el.
EDISON: Jannet Amés báne.
ORION: Bedlam.
STUDIO: Romea és Julia.
TEL-OR: A karaván.

LEVELEK a szerkesztőhöz

Igy fogadják az új olét?

Mi, akik a Ciprusról végre megérkezünk az országba, fel voltunk készülve minden nehézségre, de a valóság mégis meghaladja minden képzeletünket. Amikor 15 hónapig tartó illegális utazás után partraszálltam, a csomagokkal együtt azonnal Bét Lidbe vittek, ott felöltöztettek és négy napig szabadságot adtak. Ott álltam négy hatalmas csomaggal és még arra sem adtak lehetőséget, hogy a holmimat elszállítsam. Az egész négy nap szabadságom ráment, amíg valahogyan elhelyeztem a csomagjaimat a roko naimnál, viszont emiatt nem tudtam az országban levő bátyámmal beszélni. A második ideiglenes szabadság idején a rokonaim kijelentették, hogy kidobják a holmimat a lakásukból. Nem tudtam mi tevő legyek. Fútkostam mindenfelé, hogy valami helyet találjak a holmimnak.

E emberek, akik háromszobás lakásban élnek, mint kedves rokonaim is, nem tudják megérteni, hogyan kívánhatom tőlük azt, hogy két hátizsákot esetleg valamely szekrény tetején elhelyezzek náluk és ezzel rendtelenséget csináljak a lakásukban. Hát ezekért harcoljunk és üljünk éjjelenként a sáros lövészárkokban, amikor még a legkevesebbet sem kaphatjuk meg tőlük, amit egy embernek megtehetnek?

Szigeti Dov, Gdud 61.

A KKL tud-e erről?

Az itteni gyermekeim révén kapott beutazási engedély alapján még mult de cemberben feleségemmel együtt ideérkezünk. Kiutazásunknak az a része, amelyet a budapesti Palesztina-Hivatal intézett, a legteljesebb rendben bonyolított le. De a végén, amikor már minden készen volt, elküldték a Keren Kajjemet Király-utcai irodájába, ahol egy Breslau er nevű tisztviselő keményen vallatásra fogott, hogy mit tettem a Keren-Kajjemet érdekében. Azt is szemre hánytá, hogy a debreceni gyűjtőiven sem látja a nevemet. A keresztkérdésekre, amelyek nagyon megleptek, nyugodtan azt válaszoltam, hogy én az első baseli kongresszuson résztvettem dr. Abrahamson és Bettelheim társaságában, a gyermekeimet Erec Jiszráél részére neveltem és tehetségemhez képest adományoztam a Keren Kajjemet részére. A debreceni gyűjtőiven nem szerepelhetek, mert tőlem nem is kértek hozzájárulást, mint-hogy semmim sincs. Több mint 50 éve tagja vagyok a mozgalomnak, a deportálásomig tagja voltam a Magyar Cionista Szövetség debreceni tagozatának, tehát még sem vagyok teljesen idegen, csak az a bajom, hogy nem vagyok vagyonos. Breslauer erre azzal érvelt, hogy ezt mindenki mondhatja és kijelentette, hogy fizessek 1000 forintot, másképp nem adja ki az utlevelemet. Megdöbönt könyörgéssel elértem annyit, hogy 500 forint erejéig kegyelmet kaptam. Száz forintot rögtön elvett tőlem és a többi a Palesztina-Hivatalnál levő letéteimből egészítette ki. Tekintettel arra, hogy utlevéllel és vízummal járó összes költsége két magam fedeztem, most egy árva fillér nélkül állok az országban.

Nem hiszem, hogy az ilyen manőverek megfelelnek a Keren Kajjemet intenciójának. Nem koldulni jöttem, de ha van rá mód, ne hagyják Breslauert és a hozzá hasonlókat garázdálkodni.

Ehrenfreund József, Gan-Javne.

Akik az ország rossz hírét kéltik

A napokban felkeresett az Uj Kelet egyik előfizetője, Felberbaum ur, akinek a leánya Chilében él. Megmutatta leányának, Weiner Bernátnénak egyik levelét, amelyben többek között a következőket írja:

„Az utóbbi időben az a szóbeszéd kapott lábra Chilei magyar zsidó körökben, hogy Izraelben háttérbe szorítják a magyar zsidókat és nem is adnak nekik munkát. Tudom, hogy csak régifajta urhatnám magyar zsidó lehet, aki ezt írja, de sajnos, az ilyen híresztelések miatt sokan nem akarnak adni, ha gyűjtésnek mennek hozzájuk. Mivel lehetne ezt komolyan megcáfolni, mert jelentékeny összegrekről van szó? Azonkívül engem nagyon bosszantanak az ilyen híresztelések olyan zsidóktól, akik ahelyett, hogy örülnek, hogy már kint vannak, hamis hírekkel kürtölik tele a világot.”

Igy szól Weiner Bernátné levele Puente Altoból (Santiago mellett). A le-

A Szochnut arra kéri a Jointot vállalja át a rokkantak és munkaképtelenek gondozását

A Szochnut és a Joint között tárgyalások indultak meg annak érdekében, hogy a Joint folytassa Izraelben a rokkantak és munkaképtelenek gazdasági talpraállításának munkáját. A Szochnut azzal az érveléssel kéri a Jointnak ezirányú munkáját, hogy ez a szervezet foglalkozott a rokkantakkal és munkaképtelenekkel akkor is, amikor még alijjájuk előtt az európai táborok lakói voltak. Ezenkívül azt is kéri a Joint-tól, hogy vegyen részt az árva gyermekek számára létesít-

tett nevelőintézetek fenntartásában. A tárgyalások folytatására dr. Joe Schwartz a Joint európai igazgatója Izraelbe érkezett.

A Szochnut azzal a javaslattal jött, hogy a Joint Izraelben fedtesse be azt az összeget, amelyet a különböző nemzetközi menekültszervezetektől a menekültek alijjájának finanszírozására kapott. Tudvalevő, hogy az IRO erre a célra 10 millió dollárt bocsát a Joint rendelkezésére.

Alapvető változások a behozatali engedélyek kiadása terén

Megirtuk, hogy H. Hollaender, a kereskedelmi minisztérium államtitkára lemondott állásáról és Kaplan miniszter a lemondást elfogadta. Hollaender távozásával lényeges változások állnak be a behozatali engedélyeket intéző ügyosztályában. A leglényegesebb változás, hogy

a közvetlenül a fogyasztót érintő életmódszer behozatali engedélyek ügyeit a jövőben nem az ipari és kereskedelmi minisztérium, hanem a dr. Dov Jozséfira bízott közellátási minisztérium fogja intézni.

Ez ellen Hollaender már a terv felmerülése alatt élesen tiltakozott, mert nézete szerint ezáltal megfosztották a ke-

reskedelmi minisztériumot hatáskörének nagyrésztől, minthogy az árubehozatal még hosszú ideig főleg csak élelmiszere fog szorítózni.

Az ipari és kereskedelmi minisztérium voltaképpeni feladatai most csak az ipari fejlesztésre vonatkoznak, minthogy a külkereskedelmi ügyosztály hovatovább a pénzügyminisztérium és a külügyminisztérium között fog megoszlan. Hollaender azért is távozott a minisztérium éléről, mert ipari kérdésekben nem találja magát eléggé szakértőnek. Hollaender lemondása után közölte azt a hajlan dóságát, hogy speciális ismereteinek keretében hajlandó más ügyosztályon az állam szolgálatában maradni.

Csak a hadügyminiszter engedélyével lehet hadizónában kirándulásokat rendezni

Övintézkedések az aknamezők miatt

Pészach hetével megkezdődik az országban a belföldi és külföldi turistaszézon és mint az utazási irodák már előre jelezték, sok ezer turista érkezését várják már a legközelebbi napokban. A turisták természetesen nem maradnak mind dig csak a városokban, hanem hivatalos és nemhivatalos utazási irodák vezetésével kirándulásokat fognak tenni az országban. Ezzel kapcsolatban felmerült annak a veszedelemnek a kérdése, amelynek a turistacsoporthoz tehetik ki magukat, amikor olyan vidéken fognak járni, amelyek még hetekkel ezelőtt harcok színterei voltak. Ezekről a területekről még ma sem szedték fel az aknákat. Az alijjaminszterium mellett működő turisztikai ügyosztály előzetes megbeszéléseket folytatott ebben a kérdésben az illetékes hatóságokkal. A katonai fennhatóság alatt álló területeken ma még a frontparancsnokok töltik be a legmagasabb tisztséget, s ezeknek áll módjukban a különböző katonai fórumokon keresztül a kirándulók kalauzolására megfelelő utasításokat kiadni. Megállapodtak abban, hogy ezeken a területeken kirándulások csak a hadügyminisztérium titkári hivatalának külön engedélyével lehet rendezni.

Az erre vonatkozó kérvényeket a kirándulás megrendezése előtt legalább 7 nappal előbb kell benyújtani a titkársághoz. Az iskoláknak a kormány közoktatási ügyosztályához kell kérvényüket benyújtani. A kérvényben közölni kell a helységeket, amelyeket meg akarnak látogatni, valamint a kirándulás pontos időpontját, esetleg térkép csatolásával. Közölni kell a résztvevők számát, a kirándulásért felelős vezetőnek a nevét, a közlekedési eszközök számát és mibenlétét. A kirándulóknak csak a forgalom számára engedélyezett nyilvános utakon szabad közlekedniük. Zárt utakra és egyes arab falvakra nem szabad elfogatni. Sehoh nem szabad letérni az utról, mert mindenütt aknarobbanás veszélye fenyegethet.

Nevevi kirándulásokra, Beér-Sévára, vagy Ejn Gedire, sőt Ejlatra is lehet engedélyeket kérni. Ezekben a kirándulásokban azonban 16 éven aluliak nem vehetnek részt. A kirándulóknak élelmiszert, vizet, elsősegélyt, felszerelést, takarókat kell vinniük a Negevébe, hogy ne legyenek a lakosság terhére. A fenti rendelkezések kötelezők az összes közintézményekre és magán- vagy hivatalos kiránduló társaságokra.

Az amerikai Newsweek szerint

ANTISZEMITA JELLEGE VAN az orosz művészeti életben megindult tisztogatási akciónak

New-York. (—). Az amerikai News-Week április 4-iki számában a lap diplomáciai munkatársa részletes cikkben foglalkozik azzal az újabb tisztogatási akcióval, amely a Szovjetunió kulturális életében indult meg. Mint ismeretes, a hivatalos szovjet sajtóban és a nyilvánosság előtt hetek óta éles támadások indultak meg az irodalom, a színház, a zene és a képzőművészet egyes kiválóságai ellen, akiket azzal vádolnak, hogy teljesen figyelmen kívül hagyják a szovjet nép hazafias érzelmeit, valamint a há-

boru alatt és azóta végrehajtott nagy tetteit és ehelyett kozmopolita szempon tok szerint alkotják műveiket. Az amerikai lap azt állítja, hogy ennek az akciónak határozottan antiszemita jellege van és

az a célja, hogy eltávolítsa a zsidó értelmiségieket az orosz szellemi életből.

Feltűnő állításának igazolására a News week diplomáciai munkatársa felemlíti, hogy az utolsó két hónap alatt nyilváno-

ságát tartalmazó műveiknek az elégedetlenségnek a különös lelki beállítottságára, akik alighogy Izraelbe érkeznek, megfélemedkeznek azokról a szervenedsokról és megaláztatásokról, amelyeket régi „hazájukban” elszenvedtek és hozzátartozóik, sajnos, még ma is kénytelennek elszenvedni.

Tudomásom szerint az Uj Keletet olvasók Chilében, így hát nagyon remé-

lem, hogy önök meg fogják találni a kellő formát arra, hogy hasonló rossz-hízelümü híresztelésekkel ne árthassanak hálátlan és rövid emlékezőtehetségű emberek fiatal országunknak, ahol valóban nem tesznek különbséget zsidó és zsidó között.

Schwartz Moshe, Haifa,
Rechov Szaráh 6.

san megtámadott 50 intellektuel közül 49 zsidó. A cikkirő állítása szerint az orosz lapok, amelyek a bírálókat közölték, minden egyes esetben zárójelben hozzáfűzték az orosz név alatt szereplő írók és művészek eredeti zsidó nevét is.

Igy például a szovjet irodalmi lapja élesen elítélte Malinkof író egyik elbeszélést és az erről szóló cikkben „hazátlan kozmopolitának” nevezi az író, akinek oroszított neve mellett feltünteti, hogy eredetileg Mehlmann a neve. Hasonlóképpen támadja Jakovlef (Holczmann) író „cionista működési tevékenységét”, továbbá Choludof (Meirowitz) irodalmi kritikust és másokat. A Pravda Ukrajini c. lap Stavon, Burlacsenko és Jaszanof irodalmi kritikuskokat támadja és

leleplezi őket, hogy azonosak Katzenellenbogen, Berdicsevszki és Smuelsohn „hazátlan kozmopolitáikkal”.

Hasonló támadások érték a zsidó sportújságírókat is, akiket „utlevél nélküli vándoroknak” nevez. A Komszomolszkaja Pravda című lap négy ilyen újságíró ellen intézett támadást: Pespedig Jasny (Fin kelstein), Viktorov (Zelicssevszki), Svetov (Scheidlin) és G. Gurevitz ellen. A Vecsermaj Moszkva

azzal vádolta meg Alexander Issbach (Jicchak Bacharach) szinpadai szerzőt, hogycionista propagandát fejt ki és tiszteletet kelt a zsidó vallás iránt.

A fehéroroszországi kommunista párt titkára egyik beszédében azt paraszolta fel, hogy Bieloruszsiában egyetlen színház van csak, amelyben az amerikai életet fel dicséző szindarabokat játszanak és az a zsidószínház.

Az amerikai hetilap szerint a Szovjetunióban megjelenő jiddisnyelvű újság, az Einigkeit kénytelen volt megszűnni.

A zsidó „Emesz” könyvkiadó vállalatot bezárták. Több zsidó intellektuelt letartóztattak,

köztük Johann Altmannt, akit a szovjet művészeti lap „áruló lelki” embernek tüntetett fel és azzal vádolta meg, hogy a nyugati imperializmus szolgálatában áll. A tisztogatási folyamat másik áldozata M. M. Borodin (Gruzenberg), a Moscow News című angol lap volt szerkesztője.

Az ukrainai Der Stern című zsidó folyóiratot betiltották, mert nacionalista és polgári irányzattal vádolták.

Az amerikai lap véleménye szerint ez az egész akció azt a célt is szolgálja, hogy az orosz zsidóságot elriassa minden cionista hajlandóságtól.

A legjobb szabásu
férfi és női nadrágot
mérték után
Szentgyörgyi (Sternheim)
URISZABÓSÁGA készíti
T. A. Hess u. 25. Nagy választék
angol nadrágszövevekből.

Mindenkinek figyelmébe!
Uj üzlet! KASTELL
Haifán, Herzlia 9 az UDVARBAN.
Legmodernebb házi ruhák, reggeli köntösök, asztal- és ágyneműk, frotírtörlek, stb.
Győződjön meg a legjutányosabb árainkról.

— *Amerikai egyetemi hallgatók Izraelben fognak vakációzni.* Newyorkból jelentik: Sok amerikai egyetemi hallgató fogja nyári vakációját Izraelben tölteni. A diákok egy hónapig a kibucok vendégei lesznek, majd részt fognak venni a héber egyetem nyári tanfolyamaiban. A kirándulás a diákoknak 1000 dollárba fog kerülni. A kirándulásokat két zsidó diákegyesület szervezi.

— *Ünnepélyesen fogadták dr. Fildermannt Newyorkban.* Newyorkból jelentik: Dr. W. Fildermann, a Román Zsidók Szövetségének volt elnöke, aki Romániából való távozása óta Párisban lakik, csütörtökön Newyorkba érkezett. A Picadilly hotelben ünnepélyesen fogadták dr. Fildermannt, akihez a Szochnut amerikai vezetősége nevében dr. Nachum Goldmann intézett üdvözlő szavakat.

— *Héber oktatás az amerikai középiskolákban.* Newyorkból jelentik: Newyorkban 4000 középiskola tanuló tanul rendszeresen héberül a rendes középiskolai tanterv keretében. Ez a szám a mult évvel szemben husz százalék emelkedést jelent. 19 középiskolának felső osztályában, öt iskolában az alsóbb osztályokban és két iskola esti tanfolyamaiban tanítanak héberül. 100 osztályban 34 héber tanár látja el a tanítást. Ezen felül több mint 600 főiskola, egyetem és szakiskola ismert el a héber nyelvet, mint teljesjogu tantárgyat.

HIREK

5709 Niszán 11, vasárnap.
1949. április 9.

— **Lord Herbert Samuel megérkezett.** Lord Herbert Samuel pénteken felesége kíséretében a luddi repülőtérre érkezett.

— **Lady Nathan megbukott a községi választásokon.** Londonból jelentik: Lady Nathan, aki eddig London egyik körzetében községi tanácselnök volt, vereséget szenvedett a pénteki községi választásokon. Lady Nathan férje légügyi miniszter volt az előző angol kormányban és ő maga ismert cionista személyiség, aki zsidó ügyekkel sokat foglalkozik. Megbukott a választásokon Helen Bentwich, Norman Bentwich felesége is.

— **17 ezer tonna búzát vásárolt Izrael Kanadában.** Montrealból jelentik: Április 20-án indítják el a Quebec kikötőjéből azt a 10 ezer tonna búzát, amelyet az izraeli kormány megbízottai Kanadában vásároltak. További 7 ezer tonnát egy másik kikötőből fognak elszállítani.

— **Eljárják a Gordon és Basel utcák egyrészét.** A csatornázási munkálatok miatt mártól, vasárnaptól, kezdve Tel-Aviv város mérnöki hivatala elrendelte a következő utcák részleges elzárását: a Basel-utcát, a Szokolov és Zangwill-utcák közötti szakaszt, a Gordon utcát pedig a Dizengoff és Frug utca között. A munkálatok befejezéséig ezeken az utcákon járművek nem közlekedhetnek.

— **Befejeződött a Gachal tiznapos magyar szemináriuma a Karmelen.** Az ország általában s a Karmel különösképpen a legszebb, legszínesebb s a legüdőbb tavasznak ezeket a pészachot megelőző heteiben. Ez a külső körülmény is indokoltá tette, hogy a Gachal — a hadsereg külföldi származású katonákkal foglalkozó osztálya —, most megrendezett tiznapos szemináriuma különösen jól sikerült és a résztvevők számára igen kellemes és hasznos volt.

A legkülönbözőbb támaszpontokról, táborokból, hozta össze a Gachal magyar osztályának vezetője Markovics Uriel főhadnagy, azt a hatvan katona-fiút és lányt, akik tíz napra felretették a fegyvert, hogy helyette a héber nyelv és országismeret tanulással, valamint szórakozással töltsék a harcokban jól megérdemelt pihenőt.

Minden nap három óra héber tanulás, kezdő és haladó csoportokban, igen kitűnő tanerők vezetésével, még ezalatt az aránylag rövid idő alatt is szép eredményekre vezetett. Országismereti és idő szerű kérdésekkel foglalkozó előadást tartottak Prof. *Pa'at Jozsef*, *Markovics Uriel* főhadnagy, *Braun Dávid* hadnagy, *Kinori Ben-Cion* és *Wittmann Dénes* mérnökök, dr. *Márton Lajos*, *Palgi Joel* őrnagy, *Schein Oszkár*, *Gelléri Tamás* és mások. A szeminárium ideje alatt rendezett ünnepeken a tanulmányi résztvevők is értékesen hozzájárultak a sikerhez. Különös öröme volt, hogy a parancsnokság meghívására *Pásztor Béla*, a Budapestről nemrég érkezett filmrendező és író is meglátogatta a szemináriumot. Két teljes napot töltött együtt a katonákkal, akik számára közvetlen hangon tartott előadásai, beszélgetései felejthetetlenek maradnak.

A szeminárium résztvevőinek kritikai megjegyzéseiből az tűnt ki, hogy igen elégedettek azokkal a módszerekkel, ahogyan még külföldön az ország helyzetéről és társadalmi állapotáról egyes kiküldöttek tájékoztatták őket. Sok esetben éles különbséget állapítottak meg ideérkezésük után a propaganda előadásokból szerzett ismeretek és a valóság között. A még ottmaradtak számára tárgyalagosabb, hasznosabb felvilágosító munka beindítását követelik. (dr. m. l.)

— **Dr. Frenkel Jenő szegedi főrabbi Löw Imánuelről tartott előadást a Kol Jisraeiban.** A magyarországi zsidóság komoly értékelésének újabb jele volt a Kol Jisraeal igazgatósága részéről, hogy a nemrég az országba érkezett dr. Frenkel Jenő szegedi főrabbit, Löw Imánuel tanítványát és utódját, tudós mesteréről szóló előadás megtartására kérte fel. Az előadás — amely izraeli tudományos körökben nagy feltűnést keltett —, részletesen ismertette a nagy zsidó tudós működését és alkotásait. Előadása végén dr. Frenkel bejelentette, hogy a Löw-család, valamint dr. Scheiber budapesti főiskolai professzor hozzájárulásával és segítségével sikerült Izraelbe hoznia Löw hátrahagyott kéziratának jórészét, többek között még kiadatlan munkákat is. Biztos, hogy ezzel a jelentős apporttal nagy szolgálatot tett az előadó az izraeli tudományos világnak.

Kedden tartják meg az állami népkölcson első sorsolását

Kedden, április 12-én délelőtt három negyed 12 órakor a Habima termében tartják meg az állami kölcson népi kötvé nyeinek első sorsolását. A sorsolás nyilvános lesz és ezenkívül a teremből hangszórók fogják továbbítani és a Kol Jisraeal is közvetíteni fogja 12 és 1 óra között. A Habima épületét az ünnepi alkalomra feldisztik. A termet a közön-

ség számára negyed 12-kor nyitják meg. Az ünnepségen jelen lesznek a kormány és a különböző nemzetgazdasági intézmények képviselői. A bevezetőt dr. Aharon Bart fogja tartani, majd J. Sárir fog tartani előadást a kölcson jelentőségéről. Az első számot Rokach tel-avivi polgármester fogja kihuzni az urnából.

Dr. Bunche befejezte küldetését

Rhodos (—): Dr. Bunche UNO-közvetítő ma Rhodosból Amerikába repült. Repülőgépe először Velencében szállt le. Távozása előtt dr. Bunche kijelentette, hogy teljesen feloszlatta rhodosi vezérkarát, a közvetítői hatáskört pedig az UNO békéltető bizottsága veszi át.

A békéltető bizottság tagjai a hét végén Transzjordániában és Palesztina arab területein tettek látogatásokat. Jalesin, a bizottság török tagja Abdallahval folytatott megbeszélés Ammanban, Ethridge pedig Jerichóban tett látogatást.

Ez a hír az Egyesült Nemzetek történetének egy rendkívül érdekes és fontos fejezetét zárja le. Még tulközel vagyunk az eseményekhez, semhogy történelmi mértékkel ítélnünk meg dr. Bunche békeközvetítői tevékenységét, az eddigi eredmények mindenestre azt mutatják, hogy ennek a fiatal, négerszármazású UNO-diplomatának sikerült ezt a rendkívül komplikált és veszélyekkel teli problémát átvezetnie a békés megoldások vizéire. Kétségtelen, hogy a zsidó hadsereg kézzelfogható argumentumain kívül első sorban dr. Bunche politikai tapintatának és bölcsességének, türelmének és szívós-

ságának volt köszönhető, hogy eddig már három fegyverszüneti egyezmény jött létre Izrael és az arab államok között és hogy komoly esélyekkel indulhatunk a végleges béketárgyalások elé is.

Dr. Bunche közvetítői szerepének sikeres befejezésére talán nemcsak kiváló képzettsége és egyéni kvalitásai tették alkalmassá, hanem származása is. Szinte bizonyos, hogy néger származása és a néger ismert szociális helyzete Amerikában tették őt elsősorban alkalmassá arra hogy mélyebben megismerje és átérzeze a zsidó nép egyedülálló helyzetét és így nemcsak elfogulatlan tárgyilagossággal, de mély emberi szimpátiával is kísérje a zsidó nép küzdelmét államának és szabadságának visszaszerzéséért. Ezért tudta Bunche függetleníteni magát az angol befolyás alól, amely eddig a békés megoldások kerékkötője volt, ez tette őt képessé arra, hogy a kérdés elintézésében érvényre juttassa az igazság és az emberiség hangját.

Izrael népe mindig szeretettel és elismeréssel fog emlékezni dr. Bunchera, mint emberre és mint békeközvetítőre. Hisszük, hogy ennek a kitűnő embernek még nagy szerepe lesz a világbeke megörzéséért folyó küzdelemben.

Uj világháboru esetén Délafrika a nyugati hatalmak mellé áll

Capetown (—): Dr. Malan miniszterelnök a délafrikai szenátus péntek esti ülésén tartott beszédében felvetette az afrikai szövetség megteremtésének tervét. Az Atlanti-szövetségben résztvevő államoknak szükségük lesz Délafrikára éppen úgy, ahogyan Délafrika is rá van utalva ezekre az országokra. A nyugati államok védelmi hálózatának leggyengébb pontja a Közelkelet. Itt a legerősebbek az orosz támaszpontok és a nyugati hatalmak bázisai túlságosan messzire esnek azoktól. A Szezi csatornát el lehet pusz-

títani és a Földközi tenger elfoglalható. Ennek következtében Délafrika a nyugati hatalmak közlekedési útjainak biztosítására rendkívül jelentősége. Az afrikai szövetségnek magában kell foglalnia Délafrikát és a nyugati hatalmak afrikai gyarmatait. Uj világháboru kitérése esetén Délafrika minden bizonnyal a nyugati hatalmak oldalára fog állni — mondotta Malan.

Smuts pártjának a vitában felszólaló képviselője támogatta Malan álláspontját.

Ez év nyarán megalakul a nyugatnémetországi föderatív köztársaság

Anglia, az Egyesült Államok és Franciaország szombaton szerződést írt alá, amely szerint 1949 nyarának végén felállítják Németország nyugati területén „a föderatív német köztársaságot”. A megszálló nagyhatalmak katonai parancsnok ságai helyébe minden övezetben főkommandókat fognak kinevezni, akik az okkupált állam legfőbb hatóságát fogják képviselni. A megszálló csapatok élén ka-

tonai parancsnokok fognak állni. A három nagyhatalom közlése szerint a szövetségeseknek fontos célkitűzése, hogy Németország, mint föderatív állam bekapcsolódjék a nyugati államok keretébe. A három nagyhatalom külügyminisztere azt javasolja, hogy a német föderatív köztársaság a Marshall-terv keretében a többi országokkal egyenlő jogot nyerjen.

30-40 vizumot ad ki naponta a londoni zsidó konzulátus

London (STA) Izrael londoni konzulátusa naponta 30-40 vizumot ad ki. A konzulátust elárasztották vizumkéresekkel és számos nemzsidó meg akarja látogatni Izraelt. Sokan keresnek kereskedelmi kapcsolatokat a zsidó állammal és ez az érdeklődés fokozódni fog, amikor a helyzet Izrael és Anglia között végleg tisztázódik. A zsidó távirati iroda értesülése szerint a tárgyalások, amelyek a két állam között rövidesen megkezdődnek, nem átfogó konferencia keretében fognak történni, hanem külön-külön megbeszélések keretében fogják megvitatni az egyes kérdéseket. Izraeli körökben a tárgyalások kedvező kimenetelére számíta-

nak és valószínű, hogy a tárgyalások érdemi része Tel-Avivban, nem pedig Londonban fog lefolyni.

A konzulátus által kiadott vizumoknak csak 25 százaléka szól állandó letelepedésre Izraelbe utazó embereknek. Ezek között szerepel ezer ember, akiknek alijjájá szociális helyzetükkel van összefüggésben és akiknek az alijjáját a legközelebbi három hónapban bonyolítják le. Izrael a chalucokon kívül építő szakembereket szeretne Angliából alijjáztatni. Ellás, Izrael londoni követe szombaton fogadta első alkalommal a londoni zsidó sajtó munkatársait.

Mexikó elismerte Izraelt

Mexikó (—): A mexikói kormány pénteken közölte, hogy de facto elismeri Izraelt. A közleményben egyben tudtul adják, hogy az UNO-ban működő mexikói bizottságnak utasítást adtak, hogy támogassa Izrael felvételi kérését az UNO-ba. Mexikó köztársasági elnöke sajtókonferencián hozta nyilvánosságra a kormánynak ezt a határozatát és kijelentette többek között, hogy a palesztinai kérdést nem lehet erőszakos eszközökkel megoldani. A legutóbbi időben Izrael és az arab államok között aláírt fegyverszüneti megállapodások bizonyítják, hogy azoknak aláírói békében akarnak élni egymással.

Mexikó az ötvenkettedik állam, amely elismerte Izraelt.

Még három hónapig tart az alijja Bulgáriából

Szofia (—): A következő 3 hónapban 3000 zsidó alijjázik Bulgáriából Izraelbe. Ezután mintegy 7000 zsidó marad még Bulgáriában, akik már csak egyéni utlevelekkel, nem pedig szervezett csoportokban alijjázhatnak. 1944 szeptember 9. és 1948 október elseje között 7000 zsidó alijjázott Bulgáriából, míg a múlt októbertől a mai napig 26 ezren jöttek Izraelbe.

Tito: Jugoszlávia sohasem fog lecsatlakozni a nyugati blokkhoz

Belgrád (—): Tito marsal a jugoszláv népront harmadik konferenciájának megnyitó ülésén nagy beszédet tartott, amelynek során többek között figyelmeztette a nyugati hatalmakat, hogy a Kominformmal fennálló ellentétei dacára Jugoszlávia sosem fog lecsatlakozni a nyugati blokkhoz.

— **A „Pro Arte” renddel tüntették ki Kovács Györgyöt Magyarországon.** Kovács György, a rendkívül tehetséges erdélyi zsidó színész egy idő óta Budapesten játszik. Nemrég a Nemzeti Színház tagja lett, ahol tehetségének megfelelő szerepekhez és sikerekhez jutott. Legutóbbi nagy sikere után, a nálunk is ismert „Mély gyökerek” amerikai színmű néger szerepének mesteri alakításáért, megkapta a legmagasabb magyar művészeti kitüntetést, a Pro Arte rendet. Kovács Györgynek Izraelben is sok barátja és tisztelője van.

— **Május 3-án veszi át Tel Aviv a jaffai községközpontot.** Az összes érdekeltek hatóságok képviselőinek részvételében a tel-avivi városházán nagyjelentőségű értekezést tartottak. Hosszas tárgyalás után elhatározták, hogy május 3-án reggel Tel-Aviv városa átveszi Jaffán az összes községközpontot. A még hátralevő idő alatt Tel-Aviv megteszi az ehhez szükséges előkészületeket.

APROHIRDETÉSEK

BUTORT legelőnyösebben vehet, cserélhet, eladhat *Grünfeld Testvérek*-nél, Tel-Aviv, *Jochanan Haszandler* 18. (Schenkin-saroknál.) Ugyanott butorok átpoliturozását is vállaljuk.

KERESSE FEL a jaffai magyar kölcsönkönyvtárt. Dus választék. Hamászdó 60-61. Busztrusz utca mellett, az arab templommal szemben.

PETACH TIKVAN ingek, pizsamák, harisnyák és trikóárúk, nők, férfiak és gyermekek részére legolcsóbban kaphatók *Oesterreichernél*, Chovevei Cion 10.

ORTHOPELICA-STEINER, Tel-Aviv, Brenner u. 3., második ház az Allenby-tól. Betét - Pedikúr - Gummiharisnya.

VARGOP-MERKAZ (központ) vétel eladás, javítás, kimondott szakület. Tel-Aviv *Bet-Lechem*. 8. *Becalel Suk*-nál.

ROKONT KERES Breiner Ödön 8 éves magyarországi fiú, akit négy év előtt hoztak Erebe Bergen-Belsenből. - Stern, Karmel-utca 11.

HUSVETI OSOKOLADE, cukorka, bonbonierek és sütemény nagy választékban a pozsonyi *Weinrébnél*, T. A. King George 17.

ASSZONYOM! Tartóshullámot csillámtasson Zsidi pesti fodrászúvól, Jeruzsálem, a német kolónia Fő-utján.

Nyomatott az Uj Kelet nyomdájában *Rechov Schlessinger* 9.